

Якщо ви не можете сплатити кредиту

Оформивши в банківській установі кредит, ви взяли на себе певні зобов'язання, які слід виконувати належним чином. Невиконання кредитних зобов'язань негативно позначається на вашій "кредитній історії" та дискредитує прийнятну в усьому світі практику кредитування. Тому в разі невиплати кредиту необхідно пристосуватися до нових умов, оцінити наявні варіанти — і з найменшими фінансовими та емоційними втратами вийти із цієї ситуації.

Ситуація з невикплатою кредиту невикгідна не лише позичальникові, а й банківським установам.

Банк може надати вам можливість виплачувати кредит на нових умовах, прийнятних як для вас, так і для банку, за таких обставин (підтверджених достовірними документами):

- зменшення заробітної плати та (або) інших надходжень;
- втрати пільг, роботи;
- тяжкого захворювання та (або) отримання інвалідності;
- розлучення;
- смерті членів сім'ї або інше, якщо ці обставини спричинили втрату доходів або їх зниження до рівня, за яким щомісячні сукупні платежі за кредитом перевищують 30% вашого місячного доходу.

Відповідно до чинних рекомендацій Національного банку України банківські установи мають:

- підтримувати зв'язок із позичальником у зручний для нього час і спосіб (зустрічі, листування, телефон, факс тощо);
- надавати позичальникові повну і доступну інформацію щодо загального розміру його заборгованості та інформувати про заходи, яких може бути вжито в разі невиконання ним умов кредитного договору;
- обговорювати з позичальником усі обставини його скрутного фінансового становища для того, щоб

- визначити можливі шляхи повернення кредиту;
- разом із позичальником розробити прийнятну для обох сторін програму погашення кредиту.

У кожному випадку несплати кредиту необхідно індивідуально розглянути всі обставини і, зважаючи на ситуацію, в якій опинився позичальник, а також позицію банку, прийняти відповідне зважене рішення.

Порада. Банкам вигідна домовленість із позичальниками, фінансові установи зацікавлені в тому, щоб їм віддавали гроші, а не ключі від квартири чи авто, які невідомо коли і за скільки вдасться продати. Пропонуйте варіанти — це реальний шлях до вирішення вашого “кредитного” питання.

Наводимо загальні типові ситуації з невиконання кредитних зобов'язань, рекомендації та поради щодо того, як максимально безболісно розв'язати проблему і уникнути можливих зловживань та порушень.

Ситуація перша

Ви маєте можливість погашати кредит і надалі, але не можете в повному обсязі сплачувати суму, яка вказана в кредитному договорі та яку вимагає банк. Наприклад, банк вимагає 9000 грн, а позичальник на місяць може платити не більш ніж 5000 грн.

Оптимальним варіантом у цій ситуації буде **реструктуризація заборгованості**. Реструктуризація кредиту означає внесення змін до раніше укладеного з банком кредитного договору шляхом укладення додаткового договору про продовження терміну дії, зміни графіка платежів, зміни процентних ставок тощо. Реструктуризація кредиту фактично дасть вам змогу сплачувати кредит на інших умовах.

Умови реструктуризації кредиту визначаються банком для кожного позичальника індивідуально. Зазвичай така опція доступна лише сумлінним платникам, яким банк згодиться піти назустріч.

Для реструктуризації заборгованості необхідно надати банку лист-звернення з обґрунтуванням, бажано вже з конкретними пропозиціями, обов'язково вказавши перспективи відновлення платоспроможності.

Порада. Якщо у вас виникли фінансові складнощі й ви не можете, як і раніше, вчасно погашати кредит, не варто затягувати з візитом до банку. Не ігноруйте листи та дзвінки з фінансової установи. Борг сам по собі не зникне, тому вам потрібно зустрітися з представниками банку для конструктивного вирішення ваших боргових проблем.

Ситуація друга

Ви не можете надалі погашати кредит, заборгованості за кредитом немає або вона незначна, в заставі перебуває нерухомість чи авто.

У такому разі оптимальним варіантом для вас і вигідним для банку є переуступка боргу одного позичальника іншому. Тобто покупцеві переходить не лише майно, а й сам кредит. Проте для цього необхідно знайти покупця і на майно, і на кредит одночасно.

Увага! Якщо ви не здійснюєте платежів за кредитом відповідно до умов договору, ігноруєте звернення, не відповідаєте на листи та телефонні дзвінки банку, з вами не досягнуто згоди щодо реструктуризації кредиту — банк може звернутися до суду або до третіх осіб (колекторів) з метою повернення заборгованості.

Ситуація третя

Ви не можете надалі сплачувати кредиту, наявна заборгованість, банк звернувся до суду, а заставне майно так втратило в ціні, що сенсу його продавати немає.

Варіант “а”. Можна активно судитися з банком, використовуючи всі інструменти судового впливу, що дасть вам змогу виграти від 18 до 30 місяців (з часом ціни на заставне майно, можливо, будуть відповідати

докризовим). Проте ви повинні здавати собі справу, що це лише відтягне розв'язання “кредитної” проблеми, а не вирішить її.

Важливо! Усі ваші дії або бездіяльність, що призведуть до неналежного погашення кредиту, можуть вплинути на якість вашої кредитної історії.

Варіант “в”. Самостійна реалізація заставного майна. Це можна зробити з дозволу банку, банківського брокера. Ціна продажу повинна бути такою, щоб ви мали можливість погасити заборгованість за кредитом, в іншому разі вам як позичальнику доведеться самостійно сплатити різницю між сумою боргу та вартістю майна.

Майте на увазі, що у випадку реалізації майна банківським брокером вдасться виручити до 75-80% реальної вартості майна.

У разі повного погашення заборгованості просіть у банку довідку про відсутність до вас жодних претензій, що стане певною гарантією, в тому числі й щодо відсутності вас у списках злісних неплатників.

Варто розуміти, що ви можете “гордо” кинути ключі від заставного автомобіля або квартири на стіл кредитному менеджеру, але на цьому ваша кредитна справа не закінчиться. Ви залишитесь без заставного

майна, а ось чи без боргів — питання відкрите. Річ у тім, що заставне майно внаслідок багатьох причин втратило первісну вартість, тож його продаж може не покрити всіх ваших зобов'язань за кредитом.

Варіант “с”. Примусова реалізація заставного майна органами державної виконавчої служби (ДВС) відповідно до експертної оцінки. Майте на увазі, що реалізація вашого майна через ДВС буде здійснюватись за ціною, яка дуже часто є майже вдвічі нижчою за його реальну вартість. Крім того, з вас буде додатково стягнуто виконавчий збір — 10% від суми стягнення. Зважаючи на це, доводити виконання рішення до процедури примусової реалізації майна для позичальника вкрай не вигідно, тому ліпше продати майно самостійно.

Знайте, сума боргу разом із нарахованими штрафними санкціями може бути така велика, що її неможливо буде погасити навіть шляхом продажу заставного майна. У такому разі погашається лише частина боргу, а позичальник за рішенням суду продовжує нести відповідальність перед банком вже іншими своїми активами (заробітною платою, іншим майном тощо).

Пам'ятайте, дуже важливо повністю контролювати розвиток ситуації з несплатою

кредиту, у якій ви опинилися з тих чи інших причин, і намагатися разом із банком знайти прийнятний для обох сторін вихід.

Банку потрібна не ваша квартира, не ваша машина і аж ніяк не ваші слізки, а лише ваші гроші. Домовляйтеся з банком и, “захищайте” і свій кредит, і своє право на подальше володіння заставною власністю. І почніть робити це негайно.

Національний банк України розробив спеціальну Пам'ятку позичальника, який має заборгованість перед банком за споживчим кредитом і потрапив у скрутне фінансове становище (розміщена на інтернет-сторінці НБУ в підрозділі “Інформаційна допомога позичальнику” за адресою www.bank.gov.ua/Inf_mat).

Звертаємо увагу, що цей буклет має рекомендаційний характер, тож розбір окремих ситуацій потребує консультації з фахівцем.

Законодавство час від часу змінюється, тому подана інформація не є офіційним тлумаченням чинного законодавства.

Додаткова інформація на цю тему, а також електронний варіант буклета та консультації з різних правових питань – на сайті “Правовий простір” www.pravo.prostir.ua.

Цей буклет видано в рамках ініціативи “Посилення правових можливостей бідних верств населення”, яку реалізує Міжнародний Фонд Відродження за програмою “Верховенство права”.

Контакти:
Міжнародний Фонд Відродження, Програма “Верховенство права”
телефон/факс: 044 482 03 63, www.irf.kiev.ua, email: rol@irf.kiev.ua